

Majoor Vbddd b.d. Wim Vastenhoud staat bij de gelegenheid van het koperen jubileum van het Muziek- en Tamboerkorps stil bij de afgelopen 12½ jaar. Hij schetst de organisatorische en de muzikale ontwikkelingen die het korps door gemaakt heeft van 1999 tot 2011, waarbij duidelijk wordt dat het korps binnen en buiten Defensie actief is. Hij constateert dat het korps 'kwetsbaar maar sterk' is. Maj Vastenhoud sluit af met een zelfbewuste en zelfverzekerde doorkijk naar het jubileumjaar 2024; 150 jaar Verbindingsdienst en het zilveren jubileum voor 'zijn en ons' Muziek- en Tamboerkorps Verbindingsdienst.

OPRICHTING

Op 30 september 1998 kwamen 14 beroepsmilitairen in actieve of postactieve dienst van de verbindingsdienst bijeen in de Regimentszaal in Ede. Op zich niet opmerkelijk maar wel bijzonder, want deze amateurmuzikanten besloten tot de heroprichting van het Tamboerkorps (TKV) dat tot 1973 bij de verbindingsdienst heeft bestaan. Ook aanwezig was de regimentscommandant (RC), de lkol Vbddd Willem Nuis. Hij zag er op toe dat (en ook: hoe) aan het verzoek van zijn voorganger, lkol Vbddd Jan de Raadt, uitvoering werd gegeven tot de heroprichting van het tamboerkorps 'ter opluistering van het jubileumjaar 125 jaar Verbindingsdienst KL in 1999'.

Enkele intensieve maanden waren aan de oprichting vooraf gegaan, waarin de auteur als projectofficier 'historische drumband' met zijn echtgenote letterlijk stad en land had afgereisd om de benodigde battle-dress uniformen en allerlei toebehoren te verwerven; 'Wim, zie ik daar een dump? Keer eens om'. De rust was opgezegd. De Inspecteur Militaire Muziek gaf persoonlijk toestemming voor de overdracht van historisch trommateriaal van het inmiddels opgeheven tamboerkorps van de Johan Friso Kapel en de ING Bank sponsorde de benodigde signaaltrumpetten. Commandant School Verbindingsdienst verleende op verzoek van de RC de benodigde faciliteiten, waaronder oefen- en opslagruimten: de wekelijkse repetities konden beginnen.

JUBILEUMJAAR

Na het eerste, succesvolle, optreden voor het regiment op 19 februari 1999 in Garderen kwamen al snel de eerste aanvragen voor optredens in de civiele sector. Dat noopte tot bezinning over de doelstelling, zodat daarin een legitimatie kon worden gevonden voor activiteiten buiten de grenzen van het regiment. Die werden aldus vastgesteld:

- traditiehandhaving en ondersteuning van regimentsactiviteiten;
- representatie van het regiment in het bijzonder en de krijgsmacht in het algemeen en

- muziekonderricht en vrijetijdsbesteding voor inwonende militairen.

De eerste en de tweede doelstelling werden in het jubileumjaar ruim gehaald, want er werd zesmaal ten behoeve van de jubileumactiviteiten opgetreden, viermaal voor het regiment in het algemeen, deelgenomen aan het bevrijdingsdefilé in Wageningen, tweemaal opgetreden in het voorprogramma van de Nationale Taptoe Breda, de dodenherdenking van 5-5 Regiment Infanterie (veteranen) ondersteund, een Airborne herdenkingsmars door Ede, zesmaal een burgerevenement en viermaal een serenade gegeven voor resp. de burgemeester en eigen leden. In totaal 25 maal opgetreden: een intensief jaar, dat veel voldoening gaf.

Wat betreft de derde doelstelling werden enkele leden en één KMS-leerling bijgeschoold.

Het ledenbestand bedroeg bij de oprichting 12 leden, na enige maanden 18 en aan het eind van het jubileumjaar 24. De blazers waren vrijwel allemaal echte hoornblazers. Zij konden prima overweg met het programma van signaalmarsen. De g/d trompetten met één ventiel, maakten het mogelijk (beperkt) melodisch te spelen. Voor het Wilhelmus bijvoorbeeld komt dit instrument maar één noot te kort. De bijna verdwenen authentieke en historische signaalmuziek was weer tot leven gekomen.

De eerste maanden werden volledig beheerst door de opbouw van het korps in al zijn facetten, maar gaandeweg groeide met het toenemende enthousiasme ook de overtuiging dat dit nooit voor slechts één jaar kon zijn. Al die inspanningen, al die met veel moeite verzamelde instrumenten en overige goederen weer dumpen, al die enthousiaste leden na een jaar weer 'afdenken'? Ondenkbaar. Tegen het eind van dit bijzonder succesvolle jubileumjaar werd de regimentscommandant verzocht door te mogen gaan. De RC liet zich informeren door zijn voorganger en na een bespreking op 18 november 1999, waaraan tevens deelnamen de

jubileumcomitéleden lkol vbdd Rob Rijn-talder en de lkol vbdd Jan Mulder, was zijn beslissing helder: doorgaan.

DOORGAAN EN BETROKKEN BLIJVEN

Op 1 januari 2000 werd het TKV groten-deels (en in ieder geval financieel) zelfstandig. Aan de andere kant wilden regiment en TKV elkaar niet helemaal loslaten, zodat een statuut werd gemaakt dat tot de dag van vandaag de relatie aangeeft tussen het regiment en het korps. De functie van projectofficier historische drumband, tevens de artistieke leider, werd omgedoopt tot korpsleider en wat later tot commandant. Twee functies onder één pet, zoals ook bekend van de oude drumbands.

Een marcherend korps dient in de eerste plaats de marsexercitie goed te beheersen, maar deelname aan verschillende taptoes vraagt ook het instuderen van (eenvoudige) shows. Hiervoor is een goede fysieke conditie belangrijk en tevens een volledige beschikbaarheid. Bij een korps met een vrij hoge gemiddelde leeftijd en een hoge uitzenddruk van de jongere beroepsmilitairen kon aan deze voorwaarden nauwelijks worden voldaan. Bovendien was geleidelijk aan een deel van de leden burger, zodat relatief veel praktische repetities moesten worden besteed aan exercitie.

Aan de andere kant: het muziekrepertoire was eenvoudig en ingestudeerde marsen bleven lang op het programma staan. Het korps was herkenbaar als militair tamboerkorps door de signaal- en trommarmarsen en de historische battle-dress en daar werd door het publiek nog steeds positief op gereageerd. Er was dus geen reden tot verandering en vernieuwing.

VERANDERING

Vroeger waren de leden van de oude drumbands slechts korte tijd lid; voor de nieuwe leden was het oude programma geheel nieuw en ze vonden dat prachtig. Nu waren de leden veel langer lid en verlangden na een paar jaar signaalmuziek blazen naar muzikale uitdagingen: ze wilden melodische muziek gaan spelen. Dat strookte bovendien met de wensen van diverse aanvragers; ook zij wilden meer horen dan alleen signaalmuziek.

In 2001 werd besloten geleidelijk aan melodische muziek in te voeren; in dat jaar werd tijdens de finale van de Taptoe Voorthuizen tijdens de massale finale melodisch meege-speeld.

Het zag er redelijk positief uit, maar de omslag werd vertraagd door een onvermoed probleem: een aantal echte signaalblazers konden (of wilden) niet meer meedoen en haakten af en de meeste echte harmonie/fanfare spelers hadden geen belangstelling voor dit simpele korps. De tamboers bleven op sterkte, maar bij de blazers duurde het enige tijd voordat het ledenverlies weer werd ingelopen.

Tijdens concertmatige optredens werd langzamerhand wel overwegend melodisch gespeeld, maar tijdens marsen nog steeds signaalmuziek. In die tijd werd wel vaak gebruik gemaakt van ervaren gastspelers. Pas in 2008 werd in het loopmarsprogramma volledig op melodische muziek overgegaan.

Het oorspronkelijke tamboerkorps, dat de traditie draagt van de oude drumband (1948 – 1973) heeft een muzikale ontwikkeling doorgemaakt: van signaalmuziek naar volledig melodische muziek. De naam werd aangepast tot Historisch Muziek- en Tamboerkorps Verbindingsdienst (MTKV). Hiermee werd een andere traditie voortgezet: die van de genieharmonie, die tot het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog ruim 60 jaar heeft bestaan bij het Wapen der Genie, waarmee de Verbindingsdienst toen één Wapen vormde. Het MTKV is dus de drager van twee muzikale tradities en realiseert zich terdege dat dit verplichtingen geeft. Eén daarvan is te zorgen dat het in 1961 door Frans Smits sr ontworpen galatenu, naast de battle-dress en het DT 1963, wordt gerealiseerd. Als basis daarvoor gaat zoveel mogelijk het oude GT van de officieren verbindingdienst dienen.

AGENDA EN RELATIES

In de agenda van het MTKV komen jaarlijks gemiddeld 15 optredens voor, verdeeld over militaire evenementen, veteranenbijeenkomsten en civiele activiteiten. Jaarlijks is het MTKV present op de Regimentsverjaardag, van 1999 tot en met 2007 in het voorprogramma van de Nationale taptoe, in 2006 en 2007 in het Veteranen-defilé in Den Haag, jaarlijks vanaf 1999 in het bevrijdingsdefilé van het Nationaal Comité Capitulaties Wageningen, vanaf 2002 jaarlijks op het gezinsevenement Naar Buiten Beurs, bij diverse taptoes zoals in Voorthuizen, Bommel, Leiden, Almere, Holten, de activiteiten rond de Airborne Herdenkingen in Ede (jaarlijks), de ontschepping van de Veteranencruise met de Henry Dunant (2010, 2011, i.o.v. het OOCL) en de vlaggenparade in Ede op Koninginnedag (1999, 2000, 2010, 2011). Het korps is altijd rechtstreeks te benaderen voor een muzikaal optreden, maar ook de RA is bereid een aanvraag door te geven.

Het MTKV is als werkgroep opgenomen in de Stichting Regiment Verbindingsstroepen. Sinds 1999 stelt de Stichting een lege girorekening ter beschikking van het MTKV, waarop het MTKV haar gelden kan onderbrengen. De penningmeester van de Stichting was bereid ook deze penningen te beheren; deze rekening wordt meegenomen in de jaarlijkse kascontrole van het Regiment.

Het Operationeel Ondersteunings Commando Land (OOCL) heeft enige jaren geleden zijn interesse voor het korps uitgesproken en heeft sindsdien enige ondersteuning gegeven. In de komende tijd zullen in de driehoek regiment – OOCL – muziekkorps bespreking worden gevoerd, om de onderlinge betrekkingen (nader) vast te leggen. Dat 101 CIS-bataljon onder bevel van het OOCL staat, is hierbij niet onbelangrijk.

REGIMENTSLEGPENNING

Het muziekkorps, opgericht voor het regimentsjubileum, was intussen zelf toe aan herdenken: op 30 september 2003 bestond het MTKV vijf jaar. Ter gelegenheid daarvan werd besloten een taptoe te organiseren. Met medewerking van militaire autoriteiten, het gemeentebestuur en diverse civiele relaties werd op het Raadhuisplein en het Museumplein in Ede een daverende taptoe georganiseerd. Het MTKV was na één jaar niet meer weg te denken, maar deze jubileum-

taptoe evenmin: het werd de basis van wat nu een succesvolle Airborne Taptoe is geworden.

Met een concert in de Beatrixkerk in Ede op 8 november 2008 werd het tienjarig bestaan herdacht. De regimentscommandant die elf jaar tevoren had verzocht tot de heroprichting van de oude drumband was die avond de speaker: een waardering op zich. Met het binnendragen van het regimentsvaandel door de regimentsadjutant aooi Henrie de Gussem bracht de RC van dat moment, de lkol Cees Jongerius, zijn betrokkenheid tot uitdrukking.

Ook het 12½ jarig bestaan ging niet ongemerkt voorbij: enkele leden organiseerden een geweldige feestavond, opgeluisterd door enkele toespraken. Tot grote verrassing van het korps kende de RC lkol Jaap de Feiter het korps de regimentslegpenning toe; een slechts zeven keer eerder uitgereikte hoge onderscheiding. De burgemeester van Ede, C. van der Knaap, die bij dit soort gelegenheden graag benadrukt dat ook hij een wapenbroeder is, sprak zijn waardering uit over de muzikale vorderingen, die het korps in de loop der jaren had gemaakt. De voor die gelegenheid gemobiliseerde marketentsters deelden op verzoek van de RA, aooi Bert Oost, de traditionele leeuwenbitter uit, waarna een heildronk werd uitgebracht op het regiment.

REGIMENTSCOMMANDANT RIJKT MTKV HARPEN UIT

Van links naar rechts: aoo b.d. Willems, kap b.d. Hardeman, lkol De Feiter, de heer Van der Knaap, mevrouw Vastenhoud-Mansen, maj b.d. Vastenhoud

Bij de gelegenheid van het koperen jubileum heeft de regimentscommandant 'MTKV Harpen' als blijk van waardering uitgereikt voor de deelname en inzet als lid van het 'eerste uur' binnen het MTKV van Ons Regiment in de periode sept. 1998 – april 2011.

Mevrouw W.C. Vastenhoud-Mansen, de echtgenote van Wim, behoorde net als Wim tot die zeer selecte groep van elf vrijwilligers van het eerste uur die zijn gewaardeerd door de regimentscommandant.

KWETSBAAR TOCH STERK

Op dit moment (2011) is de totaalsterkte leden en gasten 50 muzikanten, waarvan er bij een inzet gemiddeld 28 en bij een repetitie 23 deelnemen. Het korps is kwetsbaar, omdat de klarinet-, trompet-, hoorn-, saxofoon- en bassecities in getal zwak bezet zijn. Daar tegenover staat dat een aantal spelers op behoorlijk hoog muzikaal niveau spelen. Om de klarinetten te ondersteunen zijn er zeven bugels aanwezig. De trombone-, bariton- en orkestslagwerksecties zijn op sterkte evenals het tamboerkorps dat zeven tamboers, twee tenortrommen en een overslagtrom telt. Op dit moment is zeker kwaliteit aanwezig voor verdere groei, maar stilstand is achteruitgang. Bovendien zullen in de toekomst een aantal oudere leden afvallen. Nieuwe aanwas van ervaren muzikanten is noodzakelijk. De gemiddelde leeftijd van de leden is plm. 45. Vergrijzing zal op termijn de inzetbaarheid van het korps nadelig beïnvloeden. Doelstelling van het wervingsbeleid is verjonging, waarbij de belangstelling primair uitgaat naar de actief dienende militairen.

Voor de toekomst is uitbreiding van de nu nog zwakke groepen noodzakelijk. Wensdromen zijn piccolo's, fluiten, hobo, fagot, esklarinet (of nu nog een esbugel), alt- en basklarinetten, baritonsax, esbugel, hoorns, twee bassisten. In feite is iedereen die trommelt of blaast welkom.

Voldoende betaalde optredens houdt de exploitatierekening gezond. Vanzelfsprekend moet voorzichtig gehandeld worden. Geld heeft defensie nooit bijgedragen, maar wanneer de defensiedeuren voor het MTKV geheel gesloten zouden worden, dan wordt het voortbestaan moeilijk.

Na het vertrek van defensie uit Ede wordt

een oefen- en opslaglocatie in gebouw 8 van de Prins Mauritskazerne van de gemeente Ede gehuurd. De leden dragen met een vrijwillige bijdrage bij aan de huurpenningen. Een op te richten Stichting Vrienden van het MTKV, waarvan personen, eenheden en bedrijven donateur kunnen worden, zou voor de toekomst een solide financiële basis kunnen garanderen.

Muzikaal gezien zijn er geen zorgen: allereerst neemt het aantal muzikanten met ervaring toe en is de onderlinge band sterk. Er heerst een ontspannen en zeer goede sfeer, die ook door buitenstaanders wordt opgemerkt. Hierdoor kunnen goede resultaten worden geboekt. Een gediplomeerd tamboer-maitre verzorgt de exercitie en marsvaardigheidstraining. Deze oud-dienstplichtige wapenbroeder en oud-lid van de drumband is jaren tamboer-maitre geweest van de Douane Harmonie Nederland. De conservatorium afgestudeerde dirigent bij burgerorkesten, Casper Braafhart, oud-leider van het Trompetterkorps der Koninklijke Marechaussee, is lid geworden om 'lekker ontspannen bariton te blazen', maar verzorgt daarnaast als kapelmeester (onder meer) de groepsrepetities en is actief als arrangeur. Waar de dirigent zich tot de bredere lijnen bepaalt, daalt hij met de individuele leden af naar details in klank, techniek en dergelijke. Deze dubbele aanpak werpt hoorbaar zijn vruchten af.

TOEKOMST

We schrijven 2024. De verbindingdienst bestaat 150 jaar en het MTKV verleent ondersteuning aan een groots festijn, dat een hele week duurt. Na jaren is de Prins Mauritskazerne verlaten en is het korps ondergebracht in een voor legering gereactiveerd

Kamp Ede-Driesprong, waar een prachtige repetitiezaal met overige ruimten ter beschikking is gesteld. Het geniet een officiële status ingevolge het Protocol voor de vrijwilligersorkesten, uitgegeven door Commandant Landstrijdkrachten. Daarin worden faciliteiten geregeld en dat is wel nodig, want de Inspecteur Militaire Muziek heeft deze vrijwilligersorkesten hard nodig. Van alle beroepsorkesten zijn alleen de KMK en de Marinierskapel nog over. De rest is wegbezuinigd. Leden zijn er genoeg, want de onderdeelcommandanten werven actief onder de jonge beroepsmilitairen en verlenen diverse faciliteiten, zodat ook overdag kan worden opgetreden. Bij de drumband is zelfs een ledenstop ingesteld. Bij het harmonieorkest is nog wel enige ruimte, want het telt momenteel (2024) 45 actief spelende muzikanten. Hieruit is een regimentsfanfare van 20 (overwegend) jongere beroepsmilitairen samengesteld, die overdag het militair ceremonieel kan verzorgen binnen de KL. Commandanten stellen hen maximaal in de gelegenheid aan deze tot 'dienst' benoemde activiteiten deel te nemen. Daarnaast is een beperkte bigband actief, die bij feestelijke bijeenkomsten vrolijke muziek ten gehore brengt. Deze band heet nog steeds Musical Signals, een naam die uit de jaren-50 in de Hojerkazerne in Utrecht stamt.

Vanuit 2024 naar de toekomst kijken is moeilijk, maar terugkijkend van 2024 naar 2011 is één ding zeker: de verbindingdienst heeft al die jaren een muziekkorps gehad dat is uitgegroeid tot een niet meer weg te denken amateur-korps met professionele uitstraling...en klank. Hoe was het ook weer? De muziek moet door en de muziek gaat door.

Doet u mee?

